

Sarajevo, 2018. godina

**Društveno odgovorno
priređivanje igara
na sreću u Lutriji BiH**

Sadržaj

O Lutriji Bosne i Hercegovine	3
▶ Ko smo mi?	3
▶ Brze činjenice	3
▶ Prekretnice kroz historiju	3
Uvod	4
▶ Misija i vizija	4
▶ Vizija	4
▶ Misija	4
Istraživanje o prekomjernosti i štetnostima igranja igara na sreću	5
▶ Rezultati istraživanja	6
▶ Zaključak istraživanja	8
Ljudski resursi (edukacija radnika Lutrije BiH i prodajne mreže)	9
Podizanje svijesti o prekomjernom igranju igara na sreću u medijima	11
▶ Nastavak i proširivanje saradnje	13
▶ Uključivanje dionika	13
▶ Izjava dionika (saradnika) Lutrije BiH	13
▶ Uloga Lutrije BiH kao društveno odgovornog priređivača	15
Edukacija igrača	18
▶ Upoznavanje igrača sa aktivnostima Lutrije BiH na temu društveno odgovornog pripređivanja	19
Usklađenost sa standardom DOP	22
Projekti Lutrije BiH i saradnja sa dionicima	21
▶ Ciljevi	21
Rezultati utjecaja standarda DOP na širu zajednicu	23

O Lutriji Bosne i Hercegovine

Ko smo mi?

Lutrija Bosne i Hercegovine je društvo sa ograničenom odgovornošću ovlašteno Zakonom o igrama na sreću za priređivanje igara na sreću i igara za zabavu na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Logotip Lutrije BiH

Brze činjenice

- ▶ Na 578 lokacija u FBiH možete igrati igre na sreću
- ▶ Na čelu Lutrije BiH je direktor, Edhem Pašukan
- ▶ Sjedište Lutrije Bosne i Hercegovine je u Sarajevu, u ulici Mehmeda Spahe 11.
- ▶ Trenutno se priređuju sljedeće igre na sreću:
 - SuperLOTO + Joker
 - TV Bingo + Bingo plus + Bingo Joker
 - Klađenje na sportske rezultate, Loto klađenje, Utrke pasa, Lucky Six
 - Srećke: Biser, Čarobna srećka, Sretni brojevi, Kolo sreće, Keš srećka, Njami Njami, Dupla šansa, Moja djetelina, Prati sreću, Velika lova i pronađi 7.
 - eSrećke: Voćko, Njam Njam, Kraljica Srca, Poker, Kockice, Antičko Blago, Trezor, Kraljevo blago, Sretni Brojevi, Leteći Čilim
 - Igre na sreću u automat klubovima uvezane u sistem automata sa jedinstvenim Jackpotom.
 - Casino/živa igra : Black Jack, Texas Holdem i Roulette

POLA SREĆE DRUGIMA

Logotip Pola sreće drugima

Prekretnice kroz historiju

- 1951. – Lutrija BiH je osnovana u sklopu tadašnje Jugoslavenske Lutrije
- 1962. – Uvedena igra Loto čije izvlačenje je prenosila televizija
- 1973. – Odlukom Skupštine BiH osnovana kao samostalna lutrijska organizacija
- 2001. – Uvedeni najsavremeniji standardi u sistem igara na sreću. Pokrenut je online sistem uplate u realnom vremenu.
- 2016. – Uvođenje eNovčanika (uplata igara na sreću putem Interneta).

Isključivi vlasnik i osnivač Lutrije Bosne i Hercegovine je Federacija Bosne i Hercegovine.

Lutrija Bosne i Hercegovina punopravni je član evropske zajednice državnih Lutrija.

Lutrija Bosne i Hercegovine ima Nadzorni odbor, kao organ upravljanja koji je imenovala Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Logotip igara Lutrije BiH

Uvod

Lutrija Bosne i Hercegovine je prepoznatljiva po dugogodišnjem radu i zalaganju na prepoznavanju svih štetnih utjecaja na cjelokupno društvo i korisnike lutrijskih usluga. Isto tako važno je prepoznati zalaganje Lutrije BiH u promovisanju i podršci projektima koji su od društvenog značaja uključujući i naučna istraživanja akademskih zajednica. Društveno odgovorno priređivanje i smanjenje štetnih posljedica po širu zajednicu jeste osnovni prioritet u djelovanju cjelokupnog tima Lutrije BiH.

Ono po čemu se Lutrija BiH može izdvojiti jeste odgovoran odnos prema zajednici i konstantno unaprijeđenje svojih usluga.

Kao ravnopravna članica Svjetske lutrijske asocijacije i Europske lutrijske asocijacije Lutrija BiH je prepoznala potrebu za uvođenjem europskih standarda priređivanje igara na sreću. Osnovni cilj Lutrije BiH je zaštita maloljetnih osoba i sprječavanje učešća maloljetnim osobama u igrama na sreću. Isto tako podizanje svijesti ranjivim skupinama o štetnim posljedicama prekomjernog kockanja.

Misija i vizija

Vizija

Ostati lider na tržištu igara na sreću u FBiH. Učiniti ljude sretnim priređujući im igre odgovorno, sigurno, transparentno, zabavno za igrače, a korisno za društvo.

Misija

Osnovna misija Lutrije BiH je da kreira igre na sreću, zadovoljava potrebu za zabavom uz mogućnost dobitka, uz puno poštovanje Zakona i standarda odgovornog priređivanja igara na sreću.

Misija prema društvu i vlasnicima:

- ▶ Na kontrolisan i društveno odgovoran način generisati što više sredstava kako za budžet Vlade FBiH tako i za finansiranje programa koji se odnose na pomoć za najugroženije kategorije stanovništva i inicijative od opšteg značaja;
- ▶ Slijedeći praksu evropskih lutrija, stvoriti preduslove za sprječavanje prekomjernog igranja igara na sreću;
- ▶ Razvijati svijesti kod građana (šire javnosti) o socijalnom aspektu postojanja Lutrije BiH, jer ko igra taj i pomaže.

Misija prema igračima:

- ▶ Atraktivnim, uzbudljivim i inovativnim igrama zadovoljiti prirodnu ljudsku potrebu za igrama na sreću i igrama za zabavu, a kvalitetnom uslugom na prodajno uplatnom mjestu uvijek iznova nadmašiti očekivanja igrača;
- ▶ Svakodnevno pratiti sigurnost i regularnost priređivanja igara na sreću;
- ▶ Širiti prodajnu mrežu kako bi se omogućila maksimalna dostupnost igara na sreću na teritoriji FBiH.

Misija prema radnicima:

- ▶ Kontinuiranom edukacijom radnika, primjenom sistema nagrađivanja, pružanjem istog tretmana prema svima, stvoriti motivirajuće radno okruženje koje će biti temelj uspješnog poslovanja.

Istraživanje o prekomjernosti i štetnostima igranja igara na sreću

Prvi značajniji sastanak Lutrije BiH sa relevantnim institucijama na temu prekomjernog kockanja i prevencije od prekomjernog igranja igara na sreću održan je u saradnji sa Javnom ustanovom za liječenje bolesti i ovisnosti Kantona Sarajevo u 2016. godini. Naravno i u bliskoj prošlosti su postojali različiti oblici saradnje sa institucijama koje se bave liječenjem ovisnosti i prevencijom.

Kao rezultat toga 19.decembra, 2016. godine od strane Lutrije BiH i Univerziteta u Tuzli održan je prvi okrugli sto na temu: Kockanje mladih u BiH - rezultati istraživanja i preporuke djelovanja.

Krajem 2016. godine saradnja je nastavljena i sa Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom u Tuzli, gdje su dogovoreni osnovni vidovi saradnje Lutrije BiH i visokoškolskih ustanova koje se bave prevencijom i liječenjem bolesti i ovisnosti od prekomjernog igranja igara na sreću.

Rezultati istraživanja

Istraživanjem je obuhvaćen stratificirani i prigodni uzorak od ukupno 1036 učenika od prvog do završnog razreda različitih srednjoškolskih usmjerenja u dva bosanskohercegovačka grada i to Sarajevo (N=532) i Tuzla (N=504).¹ Uzorak čini 50,3 % učenica i 49,7% učenika.

Raspon dobi se kreće od 14 do 19 godina, sa prosječnom dobi učesnika od 16 godina i 7 mjeseci. U istraživanje su uključeni učenici tri vrste srednjih škola.

U pitanju su stručne škole, stručne tehničke škole i gimnazije. Posmatrano po razredima, najmanje je učenika prvih razreda (21%), dok je nešto veći procenat učešća ispitanika drugih (27,4%), trećih (27,5%) i četvrtih razreda (24%). U odabiru škola, vodilo se računa o njihovoj vrsti i tipu, tako da su uzorak škola sačinjavale slučajno odabrane gimnazije, stručne tehničke škole i stručne škole. U svakoj je školi, ponovo po slučaju odabran po jedan prvi, drugi, treći i četvrti razred (tabela 1).

Opis uzorka prema osnovnim sociodemografskim karakteristikama

Spol	Ženski = 521 (50,3%)		Muški = 515 (49,7 %)	
Razred	I = 218 (21%)	II = 284 (27,4 %)	III = 285 (27,5 %)	IV = 249 (24%)
Grad	Sarajevo = 532 (51,4 %)		Tuzla = 504 (48,6 %)	

U daljem istraživanju putem upitnika navika kockanja, kojim je dobijen podatak da je 69,3 % srednjoškolaca iz Sarajeva i Tuzle kockalo barem jednom u životu. Ovaj podatak govori u prilog pretpostavci da je kockanje, iako u Bosni i Hercegovini za osobe ispod 18. godina ilegalno, maloljetnicima (koji čine većinu uzorka) vrlo dostupno i pristupačno, posebno kod ostalih priređivača igara na sreću.

Za kvalitetu sticanja uvida u navike kockanja, uz podatak kockaju li mladi uopšte, bitna je i informacija koliko često to čine. Zadatak ispitanika je bio, ukoliko su na pojedinoj igri odgovorili da su je barem jednom igrali u životu, da označe koliko često to rade. Pregledom tabela 2. i 3. u kojima je prikazana učestalost kockanja adolescenata, uočava se da oni najčešće (jednom sedmično ili češće od toga) igraju sljedeće igre na sreću:

- ▶ Sportske kladionice - 13,8%
- ▶ Internet kockanje za novac - 6,1%

¹ Istraživanje je javno objavljeno na web stranici Lutrije BiH:
<https://www.lutrijabih.ba/drustveno-odgovorno-priredivanje/?title=literatura>

Prikaz apsolutnih i relativnih frekvencija odgovora na pitanje o igranju pojedinih igara na sreću (Lutrijske igre) (N=1036)

UČESTALOST KOCKANJA (% po kategoriji rizičnosti)							
IGRE NA SREĆU	Ne	Da	Svako dnevno	Nekoliko puta sedmično	Otprilike jednom sedmično	Otprilike jednom mjesečno	Jednom godišnje ili manje
Loto listići	781 (75,4%)	255 (24,6%)	6 (0,6%)	20 (1,9%)	18 (1,7%)	60 (5,8%)	151 (14,6%)
TV Bingo	627 (60,5%)	409 (29,5%)	5 (0,5%)	14 (1,4%)	41 (4%)	80 (7,7%)	269 (26%)
Jednokratne srećke	602 (58,1%)	434 (41,9%)	6 (0,6%)	20 (1,9%)	20 (1,9%)	97 (9,4%)	291 (28,1%)
Sportska kladionica Lutrije BiH	662 (63,9%)	374 (36,1%)	35 (3,4%)	62 (6%)	33 (3,2%)	60 (5,8%)	95 (9,2%)

Prikaz apsolutnih i relativnih frekvencija odgovora na pitanje o igranju pojedinih igara na sreću (N=1036)

UČESTALOST KOCKANJA (% po kategoriji rizičnosti)							
IGRE NA SREĆU	Ne	Da	Svako dnevno	Nekoliko puta sedmično	Otprilike jednom sedmično	Otprilike jednom mjesečno	Jednom godišnje ili manje
Sportske kladionice	684 (66%)	352 (34%)	29 (2,8%)	71 (6,9%)	42 (4,1%)	97 (9,4%)	113 (10,9%)
Bingo u kasinu	962 (92,9%)	74 (7,1%)	9 (0,9%)	14 (1,4%)	8 (0,8%)	12 (1,2%)	31 (3%)
Igre na automatima (npr. jednoruki Jack i sl.)	974 (94%)	62 (6%)	3 (0,3%)	8 (0,8%)	5 (0,5%)	16 (1,5%)	30 (2,9%)
Elektronski rulet (bez djelatnika žetona, tj. croupiera)	1004 (96,9%)	32 (3,1%)	2 (0,2%)	6 (0,6%)	4 (0,4%)	6 (0,6%)	14 (1,4%)
Rulet (sa djelatnikom žetona, tj. krupijerom)	1010 (97,5%)	26 (2,5%)	2 (0,2%)	5 (0,5%)	2 (0,2%)	3 (0,3%)	14 (1,4%)
Kartaške igre u kasinu (Poker, Black-Jack) s djelatnikom	987 (95,3%)	49 (4,7%)	9 (0,9%)	7 (0,7%)	3 (0,3%)	10 (1%)	20 (1,9%)
Virtuelne trke konja (i slične igre)	960 (92,7%)	76 (7,3%)	8 (0,8%)	12 (1,2%)	14 (1,4%)	18 (1,7%)	24 (2,3%)
Klađenje na različite izbore (npr. Oscar, Eurosong i sl.)	995 (96%)	41 (4%)	4 (0,4%)	6 (0,6%)	4 (0,4%)	3 (0,3%)	24 (2,3%)
Internet kockanje (bilo koja igra za novac na internetu)	930 (89,8%)	106 (10,2%)	12 (1,2%)	25 (2,4%)	26 (2,5%)	23 (2,2%)	20 (1,9%)

Zaključak istraživanja

Posljednjih godina raste svijest o štetnosti kockanja adolescenata i njegovom uticaju na psihosocijalno i fizičko zdravlje adolescenata. U Bosni i Hercegovini do sada nije bilo sistemskih istraživanja o kockanju i uopće nemamo znanja o etiologiji problematičnog kockanja adolescenata i rizičnim faktorima za njegov razvoj.

Temeljni cilj ovog istraživanja je bio sticanje uvida u prevalenciju aktivnosti kockanja srednjoškolaca, intenzitet raznih štetnih psihosocijalnih posljedica kao rezultat uključenosti u igre na sreću, a sa krajnjom svrhom da dobiveni pokazatelji pruže određene smjernice za buduća istraživanja i preventivne aktivnosti.

Ovim istraživanjem se rasvijetlila činjenica, da i pored zakonski uređenog sistema igranja igara na sreću, oko 70% srednjoškolaca urbanih bosanskohercegovačkih sredina je barem jedanput u životu kockalo, što govori o dostupnosti igara na sreću mladima.

Ljudski resursi (edukacija radnika Lutrije BiH i prodajne mreže)

U današnje vrijeme društvena odgovornost je obaveza svih onih koji posluju. Cilje društveno odgovornog poslovanja ne mjeri se finansijskim parametrima već se mjeri i prati porast pozitivnog utjecaja poslovne organizacije na ukupno društvo, naravno uz minimiziranje negativnih utjecaja. Društveno odgovorno priređivanje igara na sreću predstavlja koncept koji provode Lutrije širom svijeta, a koji treba da omogući igračima zaštitu od prekomjernog igranja igara na sreću.

U nastojanju da suzbiju negativne posljedice igranja igara na sreću, državne lutrijske organizacije udružene u Svjetsku lutrijsku asocijaciju i Evropska lutrijska organizacija, posvetile su punu pažnju utvrđivanju standarda čiji je cilj uspostava programa odgovornog priređivanja igara na sreću i programa "odgovornog igranja".

Lutrija BiH je krajem 2016. i početkom 2017. godine pokrenula aktivnosti na edukaciji radnika i upoznavanju sa standardom Društveno odgovornog priređivanja igara na sreću (DOP). Tom prilikom u novembru 2016. je održan seminar u direkciji Lutrije BiH na tu temu Društveno odgovornog priređivanja igara na sreću. Jedan od trenera ovog dvodnevnog seminara i edukacije bio je i Doc.dr.sc Neven Ricijaš sa Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu, koji se bavi liječenjem ovisnika o kocki. Projekat društveno odgovornog priređivanja igara na sreću ima 11 tačaka/poglavlja

koje je neophodno realizirati kako bi se dobio certifikat Evropskih lutrija. Lutrija BiH je od 30. januara do 01. februara 2017. godine nastavila sa edukacijama radnika u prodajnoj mreži i vanjskih saradnika. Ovog puta edukacijom su obuhvaćeni regioni Centar 1 i Centar 2. Cilj edukacije je ispunjavanje normi standarda Evropskih lutrija koje se odnose na društveno odgovorno priređivanje igara na sreću i kodeksu ponašanja Evropskih lutrija za sportsko klađenje, te podizanja svijesti svih onih koji rade u Lutriji BiH o potencijalnim opasnostima igara na sreću.

Prodavači su imali priliku da se upoznaju sa Osnovnim odrednicama standarda i istraživanjima koje je Lutrija BiH sprovedla na temu prekomjernog kockanja i praksama koje su provedene u drugim zemljama.

Edukacija prodavača na temu društveno odgovornog priređivanja region Jug, mjesto Mostar.

Glavne teme koje su obrađene na edukaciji su se odnosile na potencijalne opasnosti po igrače od prekomjernog igranja igara na sreću. Prodavači su upoznati sa kontaktima i institucijama koje se bave liječenjem ovisnosti u FBiH. Prodavačima je prezentovan naziv kampanje „IGRAJ ODGOVORNO“ i reklamni materijal Lutrije BiH zajedno sa besplatnom info linijom za igrače koji imaju problema sa prekomjernim kockanjem. Predstavljena je tabela rizičnosti znakovi rizičnosti igara na

sreću (primjer 1). Učesnici edukacije na kraju predavanja su dobili certifikate za usvojena znanja iz oblasti Društveno odgovornog priređivanja igara na sreću. Edukacija radnika u prodajnom mreži je nastavljena u narednom periodu do kraja mjeseca februara i početkom marta 2017. godine za regione Jug i Sjever.

Prikaz IV nivoa rizika koji je označen različitim bojama

Primjer 2. Zvanični naziv kampanje i logo odgovornog priređivanja igara na sreću prikazuje kombinaciju boja (zelena, žuta, narandžasta i crvena) od manje rizičnih igara do onih koje predstavljaju najveći rizik po igrače. Zelena boja označava igre koje ne zahtjevaju posebna upozorenja, žuta upozorava na igre niskog rizika, narandžasta na igre sa umjerenim rizikom i crvena na igre sa visokim rizikom.

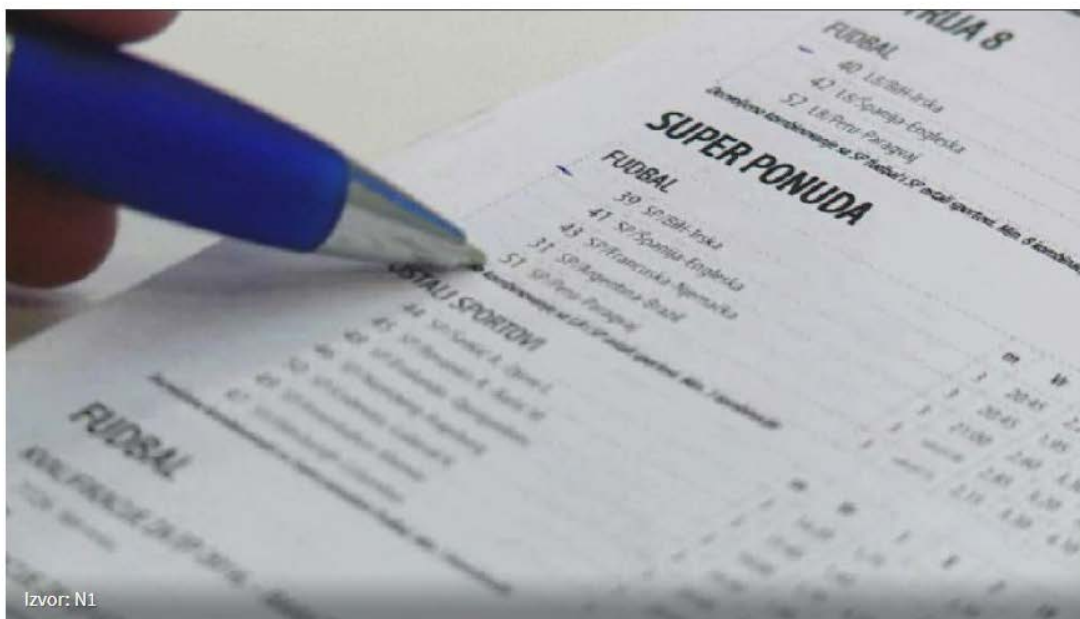
Podizanje svijesti o prekomjernom igranju igara na sreću u medijima

Podizanje svijesti u medijima o štetnosti prekomjernog kockanja

VIJESTI | 19.12.2016. | 14:26

f 1 t g+ 0 in 0 0 E-mail A- A A+

Koliko mladi u BiH kockaju?

Izvor: N1

Autor teksta:

N1 BiH

f 1

t

g+ 0

in 0

0

E-mail

U Sarajevu je 19. decembra 2016. godine održan Okrugli sto na temu „Kockanje mladih u Bosni i Hercegovini – rezultati istraživanja i preporuke za djelovanje“.

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici resornih federalnih i kantonalnih ministarstava, predstavnici JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo i Zeničko-Dobojskog kantona, i Pedagoškog zavoda Sarajevo, srednjih škola, kao i predstavnici Visoko-obrazovnih institucija.

Organizatori okruglog stola su Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli i Lutrija BiH.

Lutrija BiH će u narednom periodu implementirati metode sa zavodima za bolesti ovisnosti i klubovima koji se bave liječenjem ovisnosti da pruže podršku i sve potrebne mjere kako bi u konačnici imali zdravo društvo.

Na današnjem Okruglom stolu o prevalenciji kockanja mladih u Bosni i Hercegovini, psihosocijalnim posljedicama i potrebama djelovanja govorili su dr. sc. Meliha Bijedić, dr. sc. Lejla Kuralić-Čišić i dr. sc. Elvis Vardo, profesori sa Univerziteta u Tuzli koji su proveli istraživanje o kockanju mladih.

Iako zakonska regulativa zabranjuje igre na sreću osobama mladim od 18 godina, iskustveni podaci i klinički rad, jasno upućuju na raširenost ove pojave te na pristupačnost i dostupnost kockarskih igara među mladima.

Istraživanje je pokazalo da je 70 posto srednjoškolaca barem jedanput u životu kockalo.

Mladi najčešće igraju sportske kladionice, kockaju na internetu za novac i igraju brza izvlačenja pod nazivom virtuelna izvlačenja, dok manje od desetine učenika odlazi u casino na sedmičnom nivou što nam govori o ozbiljnosti kockanja ove populacije.

U Sarajevu je 19. decembra 2016. godine u Hotelu Europe upriličen Okrugli sto na temu „Kockanje mladih u Bosni i Hercegovini – rezultati istraživanja i preporuke za djelovanje“, kojem su prisustvovali predstavnici resornih federalnih i kantonalnih ministarstava, predstavnici JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo i Zeničko-Dobojskog kantona, i Pedagoškog zavoda Sarajevo, srednjih škola, kao i predstavnici Visoko-obrazovnih institucija.

Sve veća potreba za boljim pristupom i prevencijom otvorila je mnoga pitanja u našem društvu. Lutrija BiH je kao odgovoran priređivač odlučila da upriliči okruglo sto na temu prekomjernog kockanja igrača u BiH.

Organizatori okruglog stola su Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli i Lutrija BiH, koja je inače inicirala i podržala ovaj naučnoistraživački projekat. Lutrija BiH kao inicijator ovog projekta se trenutno nalazi u fazi implementacije svih zahtjeva standarda odgovornog priređivanja igara propisanih od strane Evropske i Svjetske lutrijske asocijacije, te će i na taj način biti lider na tržištu u priređivanju igara na društven i prihvatljiv način, a sve u cilju zaštite igrača od prekomjernog igranja i od negativnih posljedica.

Na Okruglom stolu o prevalenciji kockanja mladih u Bosni i Hercegovini, psihosocijalnim posljedicama i potrebama djelovanja govorili su dr.sc.Meliha Bijedić, dr.sc.Lejla Kuralić-Čišić i dr.sc. Elvis Vardo, profesori sa Univerziteta u Tuzli koji su proveli istraživanje o kockanju mladih. Sudionici Okruglog stola, nakon iznošenja podataka istraživanja došli su do zaključka da je osim psihoedukativnih programa usmjerenih na mlade, njihove porodice i stručnjake, sveobuhvatne preventivne strategije u području kockanja mladih, neophodno raditi i na javnim politikama usmjerenim na zakonsko i šire društveno okruženje te načiniti smjernice za društveno odgovorno priređivanje igara na sreću kako bi se osigurali važni uvjeti za pozitivan razvoj djece i mladih.

Također je zaključeno da je važno senzibilizirati javnost o prisutnosti i ozbiljnosti problema kockanja, poticati istraživanja etiologije, prevalencije i učinkovitosti tretmana, poticati educiranje stručnjaka i razmjenu iskustava na nacionalnom ali i međunarodnom nivou kako bismo proširili znanja o složenoj problematici kockanja, te ne taj način bili kompetentni za učinkovito suočavanje sa ovim narastajućim javnozdravstvenim problemom.

Potrebno je istaknuti veoma kvalitetan odnos sa medijima. Lutrija BiH je tokom uvođenja Standarda društveno odgovornog priređivanja u saradnji sa lokalnim medijima objavila više TV priloga na ovu temu.

Vijest o patološkom kockanju u BiH na medijima

< Početna / Vijesti / BiH

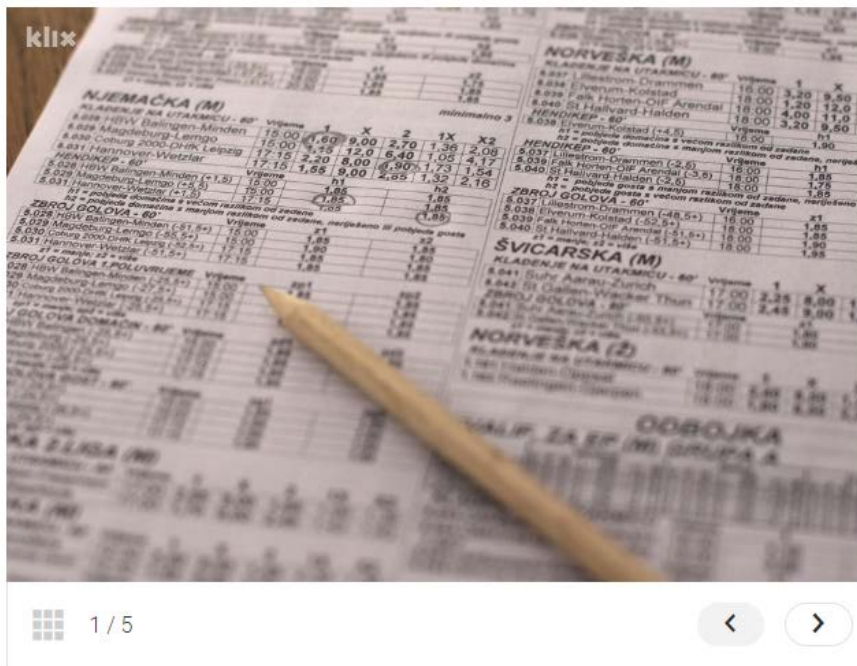
OZBILJAN PROBLEM

Ekspanzija patološkog kockanja u BiH, neophodni prevencija i adekvatan tretman

Piše: E. Lj./Klix.ba
 18.6.2018. u 18:21

424 249

Ovisnost o kocki, koja počinje kao bezazlena pojava, ozbiljan je zdravstveni i društveni problem koji je na području BiH u ekspanziji. Adekvatan tretman je neophodan kažu stručnjaci i ističu da je veoma važna prevencija, naročito kada je riječ o patološkim kockarima.

Nastavak i proširivanje saradnje

Dana, 18.06.2018. godine Lutrija BiH u saradnji sa Univerzitetom u Tuzli i ministarstvom zdravlja FBiH organizovala je još jedan okrugli stol na temu: Ekspanzija patološkog kockanja u BiH, neophodna prevencija i adekvatan tretman. Na ovaj način saradnja sa univerzitetom u Tuzli je nastavljena i unaprijeđena, ali i sa ostalim relevantnim institucijama i organizacijama. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, u saradnji sa Lutrijom BiH uspostavio je helpline (080 02 03 08) za osobe koje imaju problema s patološkim kockanjem.

Ovisnost o kocki, koja počinje kao bezazlena pojava, ozbiljan je zdravstveni i društveni problem koji je na području BiH u ekspanziji. Adekvatan tretman je neophodan kažu stručnjaci i ističu da je veoma važna prevencija, naročito kada je riječ o patološkim kockarima.

“Ovaj problem društveno nije prepoznat u mjeri u kojoj bi trebao biti”. Podaci kojima trenutno raspolažemo su prilično alarmantni, a i svi smo svjesni da građani BiH sve češće učestvuju u kockanju tj. igrama na sreću. Neophodna je prevencija i uvođenje mjera i politika koje bi trebale imati značajan učinak.

Učinci telefonske linije za pomoć ovisnicima o kockanju su već vidljivi na samom početku projekta.

Uključivanje dionika

Lutrija BiH prema standardu Društveno odgovornog priređivanja uključuje i aktivne saradnike iz različitih sektora. Najveća saradnja je uspostavljena sa dionicima sa Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Univerziteta u Tuzli ali i drugim relevantnim faktorima. Saradnja se bazira na konkretnim programima podizanja svijesti i prevencije ovisnosti o prekomjernom kockanju.

Izjava dionika (saradnika) Lutrije BiH

Izjava doc.dr sc. Melihe Bijedić (Univerzitet u Tuzli Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet)

“Aktivni doprinos ka poboljšanju u industriji igara na sreću i zajednice u kojoj posluje Lutrija Bosne i Hercegovine ogleda se kroz tijesnu saradnju sa Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, Odsjek poremećaji u ponašanju.”

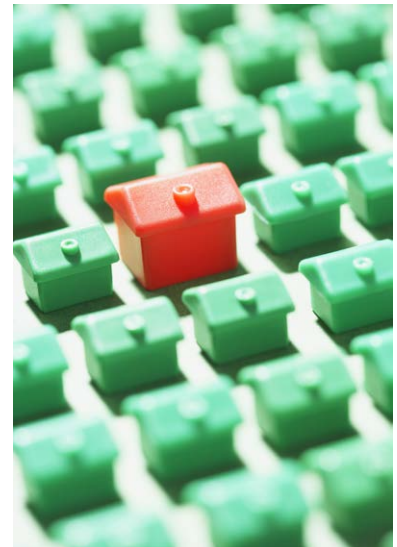
Saradnja je u konačnici iznjedrila značajne projekte od izuzetne važnosti za društvo, kao što su:

1. Provedba prvog prevalencijskog istraživanja „Obilježja kockanja srednjoškolaca u Sarajevu i Tuzli“
2. „Uspostava i jačanje sistema podrške za osobe koje nekontrolirano kockaju“, finansiran od strane Lutrije Bosne i Hercegovine, u okviru čega su pokrenute aktivnosti:
 - ▶ Uspostavljena SOS linija za podršku osobama kojima je potrebna stručna pomoć zbog štetnih posljedica nastalih prekomjernim kockanjem
 - ▶ Identifikacija i umrežavanje institucija i profesionalaca na području Federacije Bosne Hercegovine koji bi mogli pružiti stručnu psiho-socijalnu podršku na području Bosne i Hercegovine
 - ▶ Organiziran je 1. Stručni skup o bihevioralnim ovisnostima u Bosni i Hercegovini „Uspostava i jačanje sistema podrške osobama koje nekontrolirano kockaju“

Cilj istraživanja je bio dobiti uvid u prevalenciju kockanja adolescenata u urbanim sredinama BiH. Istraživanje je pokazalo da je 70% srednjoškolaca barem jednom u životu kockalo. Ovaj podatak nam je pokazao da je kockanje, iako ilegalno, maloljetnicima vrlo dostupno i pristupačno. Lutrija Bosne i Hercegovine je finansijski podržala sve aktivnosti u provedbi istraživanja, te je po završetku organizirala Okrugli sto na temu „Kockanje mladih u Bosni i Hercegovini – rezultati istraživanja i preporuke za djelovanje“

Kao logičan slijed nakon prethodno navedenih aktivnosti, 2017. godine uslijedio je projekat „Uspostava i jačanje sistema podrške za osobe koje nekontrolirano kockaju“, finansiran od strane Lutrije Bosne i Hercegovine, u okviru čega su pokrenute aktivnosti:

- ▶ Uspostavljena SOS linija za podršku osobama kojima je potrebna stručna pomoć zbog štetnih posljedica nastalih prekomjernim kockanjem
- ▶ Identifikacija i umrežavanje institucija i profesionalaca na području Federacije Bosne Hercegovine koji bi mogli pružiti stručnu psiho-socijalnu podršku na području Bosne i Hercegovine
- ▶ Organiziran je 1. Stručni skup o bihevioralnim ovisnostima u Bosni i Hercegovini „Uspostava i jačanje sistema podrške osobama koje nekontrolirano kockaju“

Buduća zajednička polja djelovanja u kojima se Lutrija Bosne i Hercegovine vidi kao značajan akter su:

- ▶ aktivno sudjelovanje u izradi Strategije sistemskog rješavanja podrške patološkim kockarima;
- ▶ finansijska podrška Projektu uspostave preventivnog programa u školama „Tko zapravo pobjeđuje?“.

Lutrija Bosne i Hercegovine će kao partner u ovim projektnim aktivnostima tokom 2019. godine pružiti finansijsku i organizacijsku podršku za educiranje stručnih saradnika i nastavnika u srednjim školama, kako bi se program mogao implementirati u srednje škole te kako bi se djelovalo na ovo specifično rizično ponašanje, ali i različita druga koja su programom posredno obuhvaćena.

Upozorenje igračima putem letaka i besplatna telefonska linija

Igraj zbog zabave
i kontroliši **svoju igru!**

Potražite stručnu pomoć na besplatan broj telefona:

0800 20 308

Letak se može pronaći na uplatno-prodajnim mjestima Lutrije BiH. Letak sadrži upozorenje za igrače koji prekomjerno igraju i besplatan broj telefona.

Na besplatni telefon javlja se stručno osoblje sa Univerziteta u Tuzli. Nakon profesionalne procjene osobe sa problemom upućuju se na adresu nadležnih ustanova.

Uloga Lutrije BiH kao društveno odgovornog priređivača

Uloga Lutrije BiH u ovom segmentu prevencije i liječenja rizičnih skupina je isključivo savjetodavna i usmjerava igrače prema nadležnim institucijama koje dalje imaju mehanizme da spriječe razvijanje ovisnosti, ukoliko se ta ovisnost pojavi. Postoje i oni igrači koji nikada nisu imali probleme sa ovisnošću, a kojima igranje igara na sreću predstavlja isključivo zabavu ali koji trebaju biti upoznati sa ovom pojavom. Glavni cilj kampanje jeste podići svijest svim igračima o štetnosti prekomjernog igranja igara na sreću.

Naziv reklamnog letka ima za cilj da predstavi igru kao zabavu, a ne kao sredstvo zarade. Stoga na svim srećkama i listićima Lutrije BiH postoji upozorenje IGRAJ ODGOVORNO.

Upozorenje na listićima za Bingo-Igraj odgovorno

LUTRIJA
BOSNE I HERCEGOVINE

POLA SREĆE DRUGIMA

WORLD LOTTERY ASSOCIATION
CERTIFIED
WLA RESPONSIBLE GAMING
FRAMEWORK
LEVEL 4 / VALID UNTIL 2020

TV BINGO

Lajkajte nas na
Facebook

Skeniraj QR CODE

Pomoćni listić ne služi kao dokaz za sudjelovanje u igri. Pomoćni listić je isključivo pomoćno sredstvo za igru. **Jedini vrijedeći dokaz o sudjelovanju u igri TV Bingo 15 od 90 i osnov za isplatu dobitaka je potvrda o uplati.**

Isplatu dobitaka JACKPOT i BINGO isplaćuje priređivač u svom sjedištu, ako drugačije nije riješeno.

Isplatu dobitaka deset i pet pogodaka obavljaju prodavači, na osnovu privremenog izvještaja.

Ova igra se priređuje u skladu sa Pravilima igara na sreću **TV tombola Bingo, BingoPlus i Bingo Joker** koja možete dobiti na uvid na svim prodajnim mjestima Lutrije BiH.

SMS brojevi za redovna kola su **091 412 600 i 063 888 70**, cijena poruke je 0,50 KM + PDV.

Centar za podršku igračima 033 257 200 i 033 257 201.

www.lutrijabih.ba

**IGRAJ
ODGOVORNO**

Igraj za srećne dane

SuperLOTO

Srećke

**Mladionica
LUTRIJE BiH**

Vizual i upozorenje na poleđini srećki IGRAJ ODGOVORNO

NOVČANI DOBITAK: Ukoliko se nakon skidanja emulzije sa polja sa otisnutim simbolom bisera otkrije simbol bisera, ostvaruje se novčani dobitak ispisan pored njega. Ukupan iznos dobitka predstavlja zbir svih iznosa ispisanih pored polja sa otisnutim simbolom bisera.

PLAN DOBITAKA		
40.000 KM x	2 kom.	= 80.000 KM
10.000 KM x	2 kom.	= 20.000 KM
1.000 KM x	4 kom.	= 4.000 KM
200 KM x	34 kom.	= 6.800 KM
10 KM x 10 x	78 kom.	= 7.800 KM
(10 KM x 6) + (20 KM x 2) x	114 kom.	= 11.400 KM
(20 KM x 3) + 40 KM x	114 kom.	= 11.400 KM
100 KM x	40 kom.	= 4.000 KM
4 KM x 10 x	600 kom.	= 24.000 KM
5 KM x 8 x	500 kom.	= 20.000 KM
(5 KM x 4) + (10 KM x 2) x	500 kom.	= 20.000 KM
10 KM x 4 x	500 kom.	= 20.000 KM
40 KM x	286 kom.	= 11.440 KM
2 KM x 10 x	5.000 kom.	= 100.000 KM
5 KM x 4 x	5.000 kom.	= 100.000 KM
20 KM x	1.172 kom.	= 23.440 KM
2 KM x 5 x	10.000 kom.	= 100.000 KM
(2 KM x 3) + 4 KM x	10.000 kom.	= 100.000 KM
5 KM x 2 x	7.000 kom.	= 70.000 KM
10 KM x	944 kom.	= 9.440 KM
5 KM x	44.496 kom.	= 222.480 KM
2 KM x 2 x	60.000 kom.	= 240.000 KM
4 KM x	3.996 kom.	= 15.984 KM
2 KM x	88.908 kom.	= 177.816 KM
UKUPNO	239.290 kom.	1.400.000 KM

Emisija:
1.000.000 srećaka

Emisiona vrijednost:
2.000.000 KM

Fond dobitaka:
1.400.000 KM

Datum prodaje
do 31.12.2019.

Privedivač:
Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo
Mehmeda Spahe 11
71000 Sarajevo

Podaci o dobitniku, za oporezive dobitke

Ime i prezime: _____
JMBG: _____
Adresa: _____

009 001 01417482

SRETNI BROJEVI: U svakom od dva polja označena natpisom Sretni brojevi nalazi se po jedan broj u rasponu od 11 do 30.

VAŠI BROJEVI: U svakom od osam polja označenih natpisom Vaši brojevi nalazi se po jedan broj u rasponu od 11 do 30 te pripadajući dobitak.

NOVČANI DOBITAK: Ukoliko se nakon skidanja emulzije sa polja Vaši brojevi otkrije najmanje jedan broj koji je identičan jednom od dva otisnuta Sretna broja, ostvaruje se pripadajući novčani dobitak.

Ukupan iznos dobitka predstavlja zbir svih iznosa ispisanih ispod pronađenih Sretnih brojeva u polju Vaši brojevi.

SREĆKA JE NEVAŽEĆA AKO JE OŠTEĆEN DIO EMULZIJE SA NATPISOM "NE SKIDAJ".

PLAN DOBITAKA		
2.000 KM x	20 kom.	= 40.000 KM
1.000 KM x	100 kom.	= 100.000 KM
100 KM x	500 kom.	= 50.000 KM
1 KM + 1 KM + 1 KM + 1 KM + 1 KM x	2.500 kom.	= 25.000 KM
+ 1 KM + 1 KM + 2 KM x	2.500 kom.	= 25.000 KM
1 KM + 1 KM + 1 KM + 2 KM x	5.000 kom.	= 25.000 KM
1 KM + 1 KM + 1 KM + 2 KM x	5.000 kom.	= 25.000 KM
1 KM + 1 KM x	20.000 kom.	= 40.000 KM
2 KM x	10.000 kom.	= 20.000 KM
1 KM zadržano kom.	= 250.000 KM	
Ukupno:	325.620 kom.	630.000 KM

Emisija: 1.000.000 srećaka
Emisiona vrijednost: 1.000.000 KM
Fond dobitaka: 630.000 KM

Datum prodaje: do 31.12.2018.
Privedivač: Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo, Mehmeda Spahe 11, 71000 Sarajevo.

Podaci o dobitniku, za oporezive dobitke

Ime i prezime: _____
JMBG: _____
Adresa: _____

009 001 01417482

Univerzalni letak za uplatno-prodajna mjesta

IGRAJ ODGOVORNO

Igraj zbog zabave i kontroliši svoju igru!

Potražite stručnu pomoć na besplatan broj telefona: 0800 20 308

 LUTRIJA
BOSNE I HERCEGOVINE

 **IGRAJ
ODGOVORNO**

 WLA
WORLD LOTTERY ASSOCIATION
CERTIFIED
WLA RESPONSIBLE GAMING
FRAMEWORK
LEVEL 1 / VALID UNTIL 2018

Edukacija igrača

Upoznavanje igrača sa aktivnostima Lutrije BiH na temu društveno odgovornog priređivanja

Tokom kampanje upoznavanja igrača sa pravilima društveno odgovornog priređivanja igara na sreću igrač ima mogućnost da na osnovu deset pravila i pitanjima samoprocjenje utvrdi da li spada u kategoriju igrača sa rizičnim ponašanjem. Ukoliko se ustanovi da igrač ulazi u kategoriju rizičnih skupina data je mogućnost besplatne info linije za pomoć koja je pokrenuta na inicijativu Lutrije BiH.

Šta Lutrija BiH čini kako bi osvijestila javnost i igrače o problemu prekomjernog igranja i informirala igrače o načinu odgovornog igranja?

Upozorenje na svim prodajnim mjestima za maloljetne skupine

- ▶ *Prezentuje igre isključivo kao vid zabave.*
- ▶ *Vrši edukaciju svojih radnika o društveno odgovornom priređivanju.*
- ▶ *Obavještava igrače o vjerojatnostima dobitaka i pravilima odgovornog igranja.*
- ▶ *Obavještava igrača o potencijalnim rizicima od prekomjernog igranja i adekvatnoj pomoći ukoliko se ovisnost ipak razvije.*
- ▶ *Osvješčuje i senzibilizira javnost o potrebi društveno odgovornog priređivanja igara na tržištu.*

Upoznavanje igrača sa deset pravila društveno odgovornog priređivanja igara na sreću

Deset pravila društveno odgovornog igranja igara na sreću – Lutrija BiH

1. **Kada igrate igre na sreću igrajte ih iz zabave!**
Ako više ne uživate u igri, pitajte se zbog čega nastavljate s igrom i da li Vam to može predstavljati problem?
2. **Novac koji izgubite je cijena Vaše zabave.**
Svaki dobitak smatrajte nagradom, a ne zaradom.
3. **Odredite iznos do kojeg planirate potrošiti i ne mijenjajte ga.**
Planirana potrošnja Vaših sredstava može Vam biti pravilo.
4. **Odredite koliko svog vremena želite odvojiti za igranje igara na sreću.**
Bez obzira da li u tom trenutku dobijate ili gubite, prekinite i otidite kada istekne Vaše planirano vrijeme.
5. **Očekujte gubitak prilikom uplate ili uloga.**
Budite svjesni da je vjerovatnost da ćete izgubiti veća od vjerovatnosti da postignete dobitak.
6. **Ne igrajte igre na sreću na kredit.**
Ne posuđujte novac za igranje igara na sreću!
7. **Stvorite ravnotežu u svom životu.**
Igranje igara na sreću ne bi smjelo ometati Vaš svakodnevni život ni Vaše prijatelje.
8. **Izbjegavajte lov na izgubljeni novac i ponovno igranje kako biste povratili novac.**
Što se više trudite nadoknaditi izgubljeno, vaši gubici će vjerovatno biti veći.
9. **Ne igrajte igre na sreću kako biste zaboravili Vaše probleme.**
Ukoliko Vam igranje postane više od zabave, to može voditi u probleme.
10. **Prepoznajte problematično igranje igara na sreću i upoznajte se sa rizicima.**
Što više znate, to bolje odluke u svom životu možete donijeti. Uvijek možete prepoznati i one kojima je potrebna pomoć!

24 0800 20 308

Potražite stručnu pomoć na besplatan broj telefona: **0800 20 308**

IGRAJ ODGOVORNO

Igraj zbog zabave i kontroliši svoju igru!

Mehmeda Spahe br. 11
71000 Sarajevo
www.lutrijabi.h.ba

facebook.com/lutrija.ba

Edukacija igrača vrši se isključivo na uplatno-prodajnim mjestima putem reklamnog materijala i putem medija.

Društveno odgovorni projekti usmjereni ka razvoju kulture, sporta i lokalne zajednice

Korporativna politika Lutrije Bosne i Hercegovine društvenu odgovornost integrisala je u svoju poslovnu strategiju kao jedan od ključnih faktora poslovne učinkovitosti. Društvenu odgovornost Lutrija BiH manifestuje aktivnom podrškom u oblastima razvoja kulture, sporta, te događaja bitnih za razvoj lokalne zajednice.

Lutrija BiH, između ostalog, zvanično je podržala i ponosni je partner Specijalne Olimpijade BiH. U BiH živi preko 60.000 osoba sa poteškoćama u razvoju i ova organizacija omogućava im da se kroz sportske aktivnosti razvijaju u fizičkom, umnom i duhovnom smislu te da se kroz sport, takmičenja i druženja osjećaju kao osobe prihvaćene u društvu.

Primjeri društveno odgovornih projekata Lutrije BiH

Lutrija BiH se kroz prethodne godine dokazala kao tradicionalan partner sportaša i sportskih manifestacija, s posebnim osvrtom na one projekte koji su sportski duh širili među djecom i mladima. Jedan od takvih projekata je i Sportske igre mladih gdje Lutrija BiH dugi niz godina daje podršku za održavanje ovog događaja. Sportske igre mladih prerasle su u najveći amaterski sportski događaj u ovom dijelu Evrope koje prevashodno promovišu prijateljstvo, solidarnost i fair-play.

Naša energija posebno je usmjerena ka sljedećim ciljevima:

- ▶ *Podrška sportskim aktivnostima sa osvrtom na one projekte koji su sportski duh šire među djecom i mladima;*
- ▶ *Podrška događajima bitnih za razvoj lokalne zajednice.*

Usklađenost sa standardom DOP

Lutrija BiH je intenzivno radila na uvođenju standarda Društveno odgovornog priređivanja od strane Europskih lutrija. Kao respektabilna članica Europske lutrijske asocijacije (ELA), Lutrija BiH je sprovela niz aktivnosti i edukacija kako bi aplicirala za Certifikat društveno odgovornog priređivanja igara na sreću.

Potrebno je bilo zadovoljiti visoke kriterije europskih lutrija koji su se odnosili na istraživanja o prekomjernom igranju igara na sreću u Federaciji Bosne i Hercegovine ali i širem regionu. Nakon toga uslijedila je edukacija radnika Lutrije BiH koja je zahtjevala učešće i kvalificiranih osoba za ovu problematiku, uključujući psihologe i psihijatre.

Nakon provedenih edukacija i istraživanja uslijedila je klasifikacija igara po stepenu rizika. Igre koje priređuje Lutrija BiH klasificirale su se po stepenu rizika i svrstale u četiri kategorije:

igre koje ne zahtjevaju posebna upozorenja, igra sa niskim, umjerenim i visokim rizikom. Dizajnirani su znakovi i boje koje informišu igrače o stepenu rizika igre koju igraju.

U saradnji sa renomiranim revizorom Slovenskim institutom SIQ Lutrija BiH je početkom mjeseca maja 2017. godine zadovoljila sve norme kojim je dokazala da ispunjava sve uvijete da postane vlasnik certifikata Društveno odgovornog priređivanja.

U tu svrhu Europska lutrijska asocijacija u maju 2017. godine izdala je certifikat / standard Društveno odgovornog priređivanja.

*Lutriji BiH u
Krakovu uručen
Certifikat
odgovornog
priređivača igara
na sreću*

*Certifikat Europskih lutrija kao dokaz opredjeljenosti Lutrije BiH
za odgovorno priređivanje igara na sreću.*

**RESPONSIBLE GAMING
CERTIFICATE
OF ALIGNMENT**

**Lottery of Bosnia and Herzegovina
Bosnia and Herzegovina**

has achieved alignment with

**THE EUROPEAN LOTTERIES
RESPONSIBLE GAMING STANDARDS**

in accordance with the criteria set in the
European Lotteries' Responsible Gaming Certification Framework

CERTIFICATION DATE:
May 2017

THIS CERTIFICATE IS VALID UNTIL:
May 2020

ARIJAN VAN'T VEER
SECRETARY GENERAL

HANSJÖRG HÖLTKEMEIER
PRESIDENT

RAYMOND BOVERO
CHAIR OF THE CSR/RESPONSIBLE
GAMING WORKING GROUP

Saradnja sa interesnim skupinama

Standard Društveno odgovornog priređivanja igara na sreću propisuje redovno, formalno i neformalno uključivanje dionika, a informacije o uključenosti istih potrebno je uvrstiti u mehanizme izvještavanja. Potrebno je pokriti one teme koje su od važnosti za dionike da bi se što bolje upoznali sa konceptom odgovornog priređivanja igara na sreću.

Pojam dionici uključuje sljedeće skupine:

- ▶ Javnost
- ▶ Nadzorni odbor Lutrije BiH
- ▶ Vlada FBiH
- ▶ Menadžment Lutrije BiH (Direktor i direktori sektora)
- ▶ Ministarstvo financija FBiH
- ▶ Ministarstvo zdravstva FBiH
- ▶ Radnici Lutrije BiH (prodavači i radnici u direkciji Lutrije BiH)
- ▶ Igrači Lutrije BiH
- ▶ Posebno osjetljive skupine igrača i prekomjerni ovisnici o kockanju
- ▶ Partneri Lutrije BiH (medijski partneri, dobavljači)
- ▶ Državne institucije na nivou BiH
- ▶ Kantonalne institucije
- ▶ Specijalisti i pružatelji tretmana za ovisnike o kockanju

Lutrija BiH kao odgovorni priređivač obavezala se da će prilikom oglašavanja svojih proizvoda upozoraviti igrače na stepen rizika od igranja igara na sreću. U tu svrhu potrebno je bilo da zajedno sa partnerima osigurati uslove koji će garantovati minimim zaštite za igrače, a posebno one koji spadaju u grupu rizičnih skupina.

Na osnovu ove inicijative Lutrija BiH napravila je kodeks odgovornog oglašavanja u kojem se obavezuje da će zajedno sa partnerima ili saradnicima (dionicima) obratiti pažnju na oglašavanje i tom prilikom promovirati odgovorno igranje.

Ciljevi

Integrirati rezultate uključivanja dionika u procese donošenja odluka od važnosti za društvo i slati povratne informacije odgovarajućim dionicima i o tome izvještavati menadžment Lutrije BiH.

Uključivanje dionika mora biti provođeno na način da im omogući izražavanje i negativnih stavova ukoliko postoje, raspravu o problemima koje ih zabrinjavaju i jedan interaktivni pristup.

Priređivač mora integrirati rezultate komunikacije sa dionicima u svoje strateške odluke i dati izvještaj za javnost o zajedničkom angažmanu sa dionicima.

Potvrda upoznatosti sa kodeksom odgovornog oglašavanja Lutrije BiH koji je Lutrija BiH iskomunicirala sa svim dionicima.

LUTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE d.o.o.
S A R A J E V O

Broj:
Datum:

**POTVRDA O UPOZNATOSTI SA KODEKSOM ODGOVORNOG OGLAŠAVANJA
LUTRIJE BIH**

Potvrđujemo da smo upoznati sa Kodeksom odgovornog oglašavanja Lutrije BiH i sa slijedećim odredbama u skladu sa Društveno odgovornim priređivanjem igara na sreću Evropskih Lutrija (EL) koje se odnose na: Pristup medijima i igračima, povjerenje, nagovaranje, tačni i netačni podaci, ranjive skupine, maloljetne osobe, maloljetni, mlade osobe i oglašavanje, poticanje, uticaj igre na igrača, obavijesti o ovisnostima o igrama na sreću, procjena rizičnosti i ograničenja.

Obavezujemo se da ćemo u dogovoru sa Lutrijom BiH sprovesti ovaj kodeks kroz međusobnu saradnju u interesu društveno odgovornog oglašavanja.

Za _____

Lutrija BiH

Potpis ovlaštene osobe

DIREKTOR

Pavle

Potrebno je spomenuti kako je važan interaktivni pristup u komunikaciji između dionika. S obzirom na postojeća rješenja važno je učešće i jedne i druge strane kod odgovornog oglašavanja.

Rezultati utjecaja standarda DOP na širu zajednicu

Lutrija Bosne i Hercegovine u saradnji sa Univerzitetom u Tuzli, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Tuzli pokrenula je besplatnu info liniju koja omogućava usmjeravanje svih rizičnih skupina igrača koji prekomjerno igraju igre na sreću. Rezultati su postali vidljivi nakon par mjeseci ali su se otvorila i nova pitanja koja se odnose na veći angažman šire društvene zajednice. Pokrenuta je veća saradnja sa nevladinim udruženjima koja se bave prevencijom različitih vrsta ovisnosti na području FBiH. Zaključci rasprava i sastanaka odnose se na veće podizanje svijesti i angažman svih relevantnih institucija. Potrebno je upoznati rizične skupine sa mogućnostima koje društvena zajednica može da pruži u slučaju potrebe.

Primjer 1. Spisak ustanova koje se bave prevencijom i liječenjem ovisnosti u FBiH

SPISAK PRAVNIH LICA NADLEŽNIH ZA PREVENCIJU/LIJEČENJE OVISNOSTI O KOCKANJU I IGRAMA NA SREĆU U FBiH

Naziv	Sjedište	Opis/nadležnost	Kontakt
Javna ustanova "Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo"	Nahorevska 173 71 000 Sarajevo	- visoko specijalizirana zdravstvena ustanova za prevenciju, tretman i rehabilitaciju - stručno-metodološki centar - provođenje svih oblika primarne prevencije kao što su javna i usmjerena edukacija, edukacija edukatora, kao i svi oblici aktivnosti u zajednici - realizacija Programa Savjetovališta za prevenciju, rano otkrivanje poremećaja ponašanja i liječenje ovisnosti - program liječenja ovisnika o kocki i igrama na sreću * Izvještaj o radu za 2016. godinu nije dostupan, niti se nalazi na dnevnom redu slijedeće sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, iz kojeg bi se vidjeli realizirane aktivnosti i eventualno postignuti rezultati iz predmetne oblasti	Tel: 033 257 750 Fax: 033 257 751 zalcnarc@bih.net.ba
Javna zdravstvena ustanova "Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona"	Aska Borića 28 72 000 Zenica	- specijalizirana ustanova za prevenciju, tretman i rehabilitaciju ovisnika - psihosocijalni tretman, podrška i savjetovanje - saradnja s nadležnim državnim i nevladinim organizacijama	zdkovisnosti@bih.net.ba 032 244 544; 032 201 322 032 201 320; 032 201 321 032 444 910
Javna ustanova "Centar za rehabilitaciju ovisnika o psihoaktivnim supstancama" (CROPS)	Smoluća bb 75 300 Tuzla	- saradnja s nadležnim državnim i nevladinim organizacijama koje se bave problemom ovisnosti - određen broj programa (rehabilitacija, duhovna terapija, radno-okupaciona terapija, slobodno vrijeme, psihološka terapija) * Većina programa i aktivnosti su za ovisnike o psihoaktivnim supstancama, u smislu određenog boravka u zajednici, te je jako malo programa ili aktivnosti usmjereno na ovisnike o kocki i igrama na sreću. Duhovna terapija i psihološka terapija, te slobodno vrijeme, su jedini programe koji eventualno mogu uključivati i ovisnike o kocki i igrama na sreću.	035 579 569 035 579 579 centar@crops.ba www.crops.ba
Centar za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	Dr. Ante Starčevića 88 000 Mostar	- specijalizirana ustanova za prevenciju, tretman i rehabilitaciju ovisnika - psihosocijalni tretman, podrška i savjetovanje	036 313 110 centar@tel.net.ba
Zajednica "Milosrdni Otac"	Bijakovići bb 88 266 Međugorje	- rad na sprječavanju ovisnosti o drogama, alkoholu, kocki i savremenih tehnologija - profesionalna i stručna rehabilitacija - molitvene, radne i psihosocijalne aktivnosti	036 651 567 motac@tel.net.ba otacmilosrdni@gmail.com
Odjel psihijatrije, Županijska bolnica "Dr. fra Mihovil Sučić"	Svetog Ive broj 2 80 101 Livno	- poseban odjel unutar bolnice - psihosocijalni tretman, podrška i savjetovanje	034 200 423 www.bolnica-livno.com
Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Bihać	Put V korpusa bb 77 000 Bihać	- psihosocijalni tretman - porodična terapija - rehabilitacija - socijalna podrška i okupaciona terapija	037 312 424 uprava@dzbihac.com 037 312 414 kadrovska@dzbihac.com
Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja "Dr. Isak Samokovlija"	Zdravstvenih radnika bb 73 000 Goražde	- psihosocijalni tretman i rehabilitacija - socijalna podrška i okupaciona terapija	038 221 072
Centar za liječenje ovisnosti "Izvor" Humanitarno-karitativne organizacije "Kruh sv. Ante"	Zagrebačka 18 71 000 Sarajevo	- individualna i grupna terapija - terapija glazbom, pokretom, umjetnošću - radno-okupacijske aktivnosti - učenje pomoćnih zanata - psiho-edukativne radionice - duhovni sadržaji - sportske aktivnosti - mogućnost završavanja škole	033 728 860 kruhsvante@gmail.com www.kruhsvante.org
Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Travnik	Vezirska 1 72 270 Travnik	- poseban odjel unutar doma zdravlja - psihosocijalni tretman, podrška i savjetovanje	030 518 128 info@domzdravljatravnik.com

Sarajevo, 2018. godina

Lutrija Bosne i Hercegovine
Mehmeda Spahe br. 11
71000 Sarajevo

www.lutrijabih.ba